

УДК 640.4:338.48

Бородай К.О.¹, Колонтаєвський О.П.²

¹ студ. гр. М ГРС2024-1, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків

² канд. екон. наук, доцент, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків

СТРАТЕГІЯ ПІСЛЯВОЄННОГО РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОЇ ІНДУСТРІЇ

Післявоєнна стратегія розвитку готельної індустрії має бути спрямована на забезпечення збалансованого регіонального зростання, запобігаючи надмірній концентрації інвестицій у вибіркових туристичних центрах. Кожен регіон України володіє власним потенціалом для створення унікальних туристичних продуктів, що потребують відповідної готельної інфраструктури.

Західні області, насамперед Карпатський регіон, мають перспективу формування всесезонного туристичного центру європейського рівня. Розвиток гірськолижного, екологічного, культурно-пізнавального та гастрономічного туризму зумовлює необхідність у розбудові готелів різних форматів – від бутикових у історичних центрах до гірськолижних курортів та агросадиб. Інвестиції у транспортну та рекреаційну інфраструктуру (канатні дороги, маршрути, туристичні сервіси) формуватимуть стійкий попит на розміщення.

Центральні області України, багаті на історико-культурну спадщину, можуть стати осередком розвитку культурного й освітнього туризму. Київ як столиця держави потребує модернізації готельного фонду, особливо у сегменті міжнародного бізнес-туризму. Міста Кам'янець-Подільський, Полтава, Чернігів,

Умань та ін. мають потенціал для створення бутикових готелів у відреставрованих історичних будівлях. Активізація подієвого туризму – проведення фестивалів, виставок, конференцій – стимулюватиме додатковий попит на готельні послуги.

Південний регіон, після завершення деокупаційних та розмінувальних робіт, має відновити свої традиційні конкурентні переваги у сфері пляжного та оздоровчого туризму. Одеса, Миколаїв, Херсон, Скадовськ, Затока потребують масштабної реконструкції курортної інфраструктури. Перспективним напрямом є розвиток преміальних морських резортів, здатних конкурувати з курортами Туреччини та Болгарії. Інтеграція готельних комплексів із SPA-, wellness- та медичними послугами сприятиме створенню доданої вартості та підвищенню рівня сервісу.

Східні регіони, найбільш постраждалі від руйнувань, потребуватимуть комплексної довгострокової стратегії трансформації. Передбачається перетворення колишніх промислових центрів на сучасні міста з диверсифікованою економікою, де готельна інфраструктура обслуговуватиме не лише ділових туристів, а й культурно-освітні та рекреаційні потоки. Окремим напрямом стане розвиток меморіального туризму, що ґрунтується на історії героїчної оборони регіонів, формуючи специфічний, але стійкий попит.

Відновлення готельної галузі потребує багатоканальної системи фінансування, яка поєднує державні, приватні та міжнародні ресурси. Ключовим інституційним механізмом має стати створення Національного фонду розвитку туризму та гостинності, що акумулюватиме кошти державного бюджету, міжнародних грантів і репараційних надходжень.

Серед основних інструментів підтримки варто виділити пільгове кредитування реконструкції зруйнованих об'єктів, співфінансування нових готельних проєктів у стратегічних регіонах, державні гарантії за комерційними кредитами для зниження відсоткових ставок, а також фінансування освітніх і кадрових програм.

Механізм державно-приватного партнерства (ДПП) має ключове значення для реалізації масштабних проєктів, орієнтованих на комплексний розвиток територій. Держава може надавати земельні ресурси, інженерну інфраструктуру та частину фінансування, тоді як приватні інвестори відповідають за будівництво, управління й експлуатацію готелів. Такий підхід дозволяє розподілити ризики, підвищити ефективність управління та залучити досвідчених операторів.

Новітні фінансові інструменти, зокрема краудфандинг і краудінвестинг, створюють можливість участі широкого кола інвесторів, зокрема української діаспори та іноземців, зацікавлених у розвитку України. Спеціалізовані онлайн-платформи для інвестицій у готельну нерухомість дозволяють вкладати навіть невеликі суми, забезпечуючи прозорість і стабільність прибутків від експлуатації об'єктів [1].

Фінансовий лізинг обладнання, меблів і техніки є ефективним способом зменшення стартових капіталовкладень при відкритті готелів. Розвиток лізингових компаній, орієнтованих на готельну індустрію, сприятиме оновленню матеріально-технічної бази без значних одноразових витрат.

Модернізація нормативно-правового поля є необхідною умовою інвестиційної привабливості галузі. Потребується перегляд застарілих норм, усунення дублювання функцій контролюючих органів і спрощення бюрократичних процедур. Впровадження ризик-орієнтованої системи нагляду передбачає, що частота перевірок залежить від рівня ризику конкретного підприємства: готелі з високими стандартами та бездоганною репутацією перевірятимуться рідше, ніж проблемні.

Для координації державної політики пропонується створення Агенції розвитку туризму та гостинності, яка забезпечить узгодженість дій різних відомств, ефективне використання ресурсів і взаємодію з бізнесом та міжнародними партнерами. Вона виконуватиме функції промоутера українського туристичного бренду, адміністратора програм підтримки та координатора регіональних стратегій.

Кадрове забезпечення виступає ключовим чинником відновлення готельного сектора. Доцільним є впровадження Національної програми підготовки кадрів для сфери гостинності з орієнтовним фінансуванням 50 млн доларів США на п'ятирічний період. Програма має охоплювати модернізацію навчальних закладів, оновлення освітніх стандартів, міжнародні стажування, підвищення кваліфікації та перепідготовку працівників.

Створення мережі Центрів передового досвіду на базі провідних університетів у партнерстві з міжнародними готельними школами (Lausanne, Glion, Cornell) забезпечить підготовку фахівців відповідно до світових стандартів і сприятиме їх подальшому працевлаштуванню.

Запровадження дуальної освіти, що поєднує теорію з практичною роботою в готелях, дозволить готувати лінійних і середніх менеджерів із реальним досвідом. Така модель є взаємовигідною – студенти отримують практичні навички й дохід, а готелі – підготовлених фахівців.

Особливої уваги потребує залучення ветеранів до сфери гостинності через програми перекваліфікації. Багато з них володіють якостями, затребуваними у готельному бізнесі: дисципліною, стресостійкістю, командною роботою, організацією безпеки. Короткотермінові курси (3–6 місяців) з гарантованим працевлаштуванням сприятимуть їхній соціальній адаптації [2].

Міжнародна мобільність персоналу має стати двостороннім процесом: українські фахівці проходитимуть стажування у провідних європейських готелях, а іноземні експерти долучатимуться до роботи в українських закладах. Такий обмін забезпечить ефективний трансфер технологій, управлінських практик і стандартів якості у сфері гостинності.

Список використаних джерел:

1. Сіромаха І.О., Омельченко А.І. Краудфандинг і краудінвестинг як альтернативні форми фінансової підтримки малого та середнього бізнесу в умовах сучасних викликів. *Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та*

перспективи: зб. тез доп. VI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 24 квіт. 2025 р.
Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2025. 248 с.

2. Цимбалюк І., Цимбалюк С. Перспективи відновлення сфери гостинності для реінтеграції ветеранів в Україні. *Економіка та суспільство*. 2024. № 68. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-160>